

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo narodu
vodnik!

Izhaja vsake srede.
Mesečna:
za celo leto Din 30.—
za pol leta " 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Plemenit vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Neprankirane pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsako vživa;
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vrača.
— Plača in toži se v Ljubljani. — Uradništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon ntar. št. 2506. — Račun pri poštini hranilnici št. 14.194.

Starostno zavarovanje kmetov.

Gozdovi naša narodna rezerva.

Nobena stvar ne mori ljudi tako zelo, kakor težka skrb, kaj bo s človekom na stara leta, ko mu bodo opešale moči in ne bo mogel več delati in si služiti svoj vsakdanji kruh. Ta skrb mori že sicer precej brezskrbno mladino, stopnjuje se pa in raste tem bolj, kolikor več let se zbira človeku na križ. Mirno lahko rečemo, da je baš skrb za starost tista velika, čeprav ne vedno očitna sila, ki goni leto za letom ljudi iz domačega kraja daleč v tujino, kjer upajo zaslužiti nele to, kar potrebujejo za sproti, ampak še nekaj več, kar bi si prihranili za slučaj bolezni in za starost.

Nekdaj je bilo najhujše za delavce glede preskrbe za starost. Mlad kmečki fant je odšel v mestno fabriko, kjer je garal in garal, dokler mu niso opešale moči. Ko pa se je po dolgih letih iztrosil, ga je gospodar enostavno vrgel na cesto, češ, pojdi kamor hočeš, za delo pri meni nisi več sposoben! Takim onemoglim revežem ni preostalo nič drugega več, kakor da so ali kradli ali pa beračili od hiše do hiše, dokler jih ni rešila smrt lakote in vsega trpljenja. Nič dosti bolje ni bilo v tem oziru na kmetih. Tam je bilo pač nekoliko poskrbljeno za gospodarje, skoraj še na slabšem kot delavci po fabrikah pa so bili hlapeci in dekletke.

Ko so se pa te razmere že tako poostrile, da je bila nevarnost za javni mir in red že prevelika, se je državna oblast vendarle zganila in odločila, da morajo skrbeti za onemogle siromake domovinske občine. Ta zakon je v veljavi še dandanes. Ne smemo trditi, da je zakon v načelu slab, toda praksa kaže, da je nezadosten. Ni namreč nič čudnega, če se občine branijo vzeti pod svojo oskrbo človeka, ki je celo svoje življenje delal drugod! Zato pa so prispevki za ostarele reveže navadno zelo nizko odmerjeni, zlasti še tam, kjer je cela občina revna. Dober pa je ta zakon zato, ker daje revežem pravico do življenja, da niso navezani le na samo milost, kot je to bilo nekdanj.

Velik korak naprej pa so storile moderne države, ki so začele uvajati moderno socialno zakonodajo. Že zavarovanje delavcev za slučaj bolezni, ki daje delavcu zdravnika, zdravila in višjo ali nižjo denarno podporo na dan, pomeni ogromen napredek, še večji napredek pa znači zavarovanje za starost, tako da ima delavec v slučaju onemoglosti pravico do višje ali nižje letne rente ali pokojnine. Zavarovanje za starost je vpeljano že v vseh modernih državah, ni pa še izvedeno do kraja, ker se navadno tiče le industrijskega delavstva.

Pri nas poznamo v praksi šele zavarovanje za slučaj bolezni ter invalidnosti, ampak tudi to le za obrtne in industrijske delavce. Starostno zavarovanje se šele pripravlja. Nikjer pa ni rečeno, kako daleč bo to zavarovanje segalo. Čuje se pač, da bo bolniško zavarovanje obsegalo poleg delavstva tudi obrtnike, ne vemo pa še, če ga bodo proširili tudi na kmete. Na vsak način pa bo treba nekaj storiti tudi za kmete, sicer bodo vsi ljudje z

dežele kar ušli, ker jih bo vabilo starostno zavarovanje drugam.

Dandanes našim kmetom na starost ne ostaja nič drugega kakor prihranjeno premoženje, kar je pa zelo redek slučaj, potem izgovorjeni »kot«, če si ga more kje izgovoriti, ali pa občinska ubožna podpora. Upanje na mirno in brezskrbno življenje na starost je torej pri kmetu jako majhna, skrb za življenje paj e silno velika. Iz skušnje pa vemo, kako silno manjša vsaka skrb delovno silo in moč. Kdor ne ve, kaj bo z njim, kar delati ne more od skrbi. Kdor pa ve, da mu je zagotovljena vsaj nekaj, ta bo delal z veseljem in tudi več, ker mu njegove delovne sile in energije nobena skrb ne zmanjša. Zato pa bo zavarovanje za starost tudi ogromnega moralnega pomena. Treba pa je računati še tudi s tem, da bo s splošnim obveznim zavarovanjem izrečeno in poudarjeno tudi načelo, da je vsak, kdor dela, polnopraven član, član človeške družbe. Kdor dela, ne dela namreč le samo za sebe, ampak vsi imajo nekaj od tega dela; zato pa je tudi dolžnost vseh, da skrbijo vsi za tiste, ki so v mladosti delali, na starost pa ne morejo več delati. In to načelo mora veljati za vse; ne samo za industrijske in obrtne delavce, ampak tudi za kmete in za kmečke delavce.

Gozdovi naša narodna rezerva.

Mnogi pa bodo rekli: To je vse res in vse prav in vse lepo, ampak odkod naj vzamemo denar? Na to vprašanje je treba postaviti drugo vprašanje: Odkod ga pa jemljejo drugod? Odkod jemljejo denar za delavsko zavarovanje? Nekaj žrtev bo gotovo treba, o tem ni dvoma; toda tako velike te žrtve tudi ne bodo, da bi zavarovanje za starost ne bi bilo možno tudi na kmetih, zlasti ker imamo mi v Dravski banovini jako lepo rezervo narodnega premoženja, ki bi lahko služila za izvedbo zavarovanja.

Ta rezerva so naši gozdovi. Ne mislimo pri tem na male hoste, kjer dobi lastnik iz njih komaj nekaj stelje in pa nekaj polen, da si kuha svoj močnik in krompir, ampak imamo v mislih tiste velikanske gozdove, ki merijo na tisoče hektarjev in ki so last raznih srednjeveških graščin — in od katerih družba in narod nimajo nič, ampak ves dohodek in ves dobiček uživa le — eden! To za današnjo moderno dobo ne gre več!

Mi vemo iz zgodovine, da so nekdanj sploh vso zemljo v naših krajih, pa tudi drugod, imeli graščaki. Tiste zemlje pa ni obdeloval graščak, ampak kmet. To razmerje je bilo sicer po tedanjih nazorih »pravno«, ni pa nikakor bilo moralno in tudi ne socialno. Ker pa moderna država ni več samo pravna država, ki bi imela le edino to nalogo, da čuva »stare«, čeprav še tako neznesne »pravice«, ampak je v prvi vrsti socialna država, ki mora gledati na to, da novim razmeram daje »pravno« obliko in da varuje slabjšega pred močnejšim, zato je morala nekdanje pravno je moč

graščaki in kmeti kljub svoji »pravnosti« pasti in se umakniti novemu »pravu«: agrarni reformi, ki je napravila tistega kmeta za lastnika zemlje, ki zemljo obdeluje. Načinov, kako se taka reforma izvrši, da ni nihče pretrdo zadet, je pa dovolj.

Prav to, kar se je zgodilo z njivami l. 1848. in kasneje, se mora danes zgoditi z gozdovi. Ker pa od malih gozdnih »flik« ne bi imela ne javnost nič in tudi posamezen kmet ne dosti, bi bilo najbolje, če se ti gozdovi postavijo pod javno upravo, dohodki iz gozdov pa bi služili kot rezerva za starostno zavarovanje naših kmetov.

Ti dohodki bi bili ne samo jako izdatni, ampak bi bili tudi tako rekoč »večni«, ker les vedno raste, zlasti če se v gozdu pravilno gospodari.

Le pogledjmo nekoliko številke:

Že zadnjič smo zapisali, da znaša celokupna površina Slovenije 1.620.000 ha. S spremembo, ki je nastala po zakonu o razdelitvi države na banovine, se je ta površina zmanjšala v Dravski banovini na 1.561.055 ha. Z gozdom poraščena ploskev meri po podatkih gozdnega katastra 721.545 ha.

Veleposestva, ki stoje pod agrarno reformo, je v Dravski banovini 208. Njihova celokupna površina meri okrog 210.000 ha. Od tega znaša obdelovalna zemlja okrog 30.000 ha, gozdna površina pa okrog 171.000 ha. Ti graščinski gozdovi bi torej prišli v poštev kot narodna rezerva za starostno zavarovanje slovenskih kmetov. Ta gozdna veleposestva so razni fevdalni ostanki iz srednjega veka, ki bi jih morala iz gospodarskih razlogov moderna doba likvidirati, tudi če ne bi bilo tako perečega socialnega vprašanja, kakor je starostno zavarovanje kmetov.

Če vzamemo, da znaša letni prirastek tehničnega lesa in lesa za drva 5 m³ na ha, dobimo pri celotni površini veleposestniških gozdov v izmeri 170.000 ha skupnega letnega prirastka 850.000 m³. Ta količina lesa se more vsako leto izkoristiti in prodati. Čisti dohodek za to količino na panju prodanega lesa znaša 10.000.000 Din, če računamo m³ povprečno po 120 Din.

Te številke nam povedo, da bi imela javna uprava, ki bi upravljala te gozdove, stalno na razpolago letno preko 10 milijonov dinarjev, ki bi se nalagali v fond za starostno zavarovanje kmetov v Dravski banovini. K tej vsoti naj bi se še določila vsako leto primerna postavka v samoupravnem proračunu naše banovine, ostanek bi se pa razdelil na zavarovane kmete. Na ta način bi prišla na vsakega kmeta tako majhna vsota, da bi jo lahko prav vsak izmed njih zmogel.

Z zavarovanjem kmetov za starost bi se pa moglo lepo in ugodno rešiti tudi vprašanje preužitka, katero povzroča danes na kmetih toliko sporov, tožb in tudi zločinov. Istotako pa bi se na ta način dalo zagotoviti kmetom v okolišju graščinskih gozdov pridobivanje stelje in kurjave ter stavbenega lesa, kar je dandanes za malega kmeta najbolj pereče vprašanje.

Tine:

Resnici v oči . . .

Ko smo prvič zapisali, da v danih gospodarskih razmerah ni toliko važno več pridelovati, kakor je krvavo potrebno ugodnejše vnovčevati, se gotove osebnosti kar niso mogle sprijazniti s to čisto resnico. Ako danes pogledamo v pisane in govorne razprave onih, ki imajo resno voljo pomagati kmetovalcu iz današnje krize, pa vidimo, da nam vsi ti našo trditev v polni meri potrjujejo.

V to svrhu se čujejo najzraličnejši predlogi; medtem ko eden priporoča delno opustitev poljedelstva v prilog razširjenju živinoreje, vidi drugi izhod v tehnični izpopolnitvi obdelovanja, da se s tem znižajo proizvodni stroški; komaj tu prečitamo članek, ki v ta namen propagira dvig splošne kmet. izobrazbe, že tam slišimo, da se bo na vsak način tudi kmetovalec moral poslužiti 8 urnega delavnika, starostnega zavarovanja itd. Vsi ti predlogi imajo namen, več ali manj omiliti sedanje nevdržljivo stanje kmetijstva, a s tem tudi krizo obrti ter industrije — kar že rodi krizo v vrstah delavstva — a preti v nadaljevanju tega stanja brezposelnost čedalje bolj pomnoževati!

Večina teh in drugih predlogov pa ni lahko izvedljivih, odnosno je nevarnost, da po izvedbi teh pademo v drugo — še večjo — krizo!

Tako je mogoča še večja katastrofa, ako naenkrat cela Evropa opusti v količnejši meri poljedelstvo in se vrže na živinorejo. Nadprodukcija živine bi utegnila biti tako velika, da bi — ne samo padla cena pod proizvodnimi stroški, ampak da iste sploh ne bi bilo mogoče vnovčiti! Tudi stroji niso v naših malokmetjskih prilikah toliko priporočila vredni, kakor so isti rentabilni na veleposestvih. Kmetijska izobrazba se ne da v zadostni meri kar čez noč dvigniti in 8 urnik bi povzročil nedogledno revolucijo v današnje naziranje kmetovalca.

Zelo lepo in zdrav pojav je, da se je vendar začelo resno ugibati in delati v gor. pravcu. Ni pa prav, da se v tem hipu na drugi strani piše in govori, slika in praktično kaže na pot — k povečanju produkcije!

Zborovanje interesentov za gradbo nove ceste Frankolovo-Socka-Dobrna.

Prebivalstvo občin Frankolovo, Dobrna in Nova cerkev se že dolgo poteguje za nujno potrebno cesto Frankolovo - Socka - Dobrna. Na vse strani se je obračalo za pomoč, a žal, vse prošnje in vse prizadevanje je bilo zaman. Naletelo je povsod na gluha ušesa. Ljudje so ostali navezani na same sebe in na svojo lastno samopomoč.

V nedeljo 19. oktobra t. l. so se zbrali prizadeti občani in kmetje v Socki pri Bolču, da celo vprašanje znova pretresejo in skušajo najti potov in načina, kako priti do ceste. Gostilniška soba je bila polna zborovalcev. Prišlo je 123 interesentov. Zborovanje je vodil g. Juriy Gorenšek, ki je takoj po otvoritvi izrazil udanostne pozdrave Nj. Vel. kralju. Prisotni so sprejeli z velikim odobravanjem udanostno izjavo s klici »Živio naš kralj Aleksander.« Zatem je pozdravil še novocerkovskega župana in zastopnika naših občin v okrajnem cestnem odboru.

Po uvodu je govoril g. Franc Potočnik. Razložil je pomen setanka in povedal, koliko se je že storilo od strani gradbenega odbora za zahtevano cesto. Kamor so se obrnili, so dobili povsod odgovor, da ni denarja. Opozarjal je na nedostatek, da kmetje nimajo svojega stanovskega zastopstva, ki bi se za njihove težnje potegnil. Preostaja nam edini izhod, ki

Saj vendar drugod (n. pr. v Ameriki, kjer so vsekakor podjetnejši od nas) med tem ko rešujejo posledice nadprodukcije, vozijo pridelke naravnost v morje ali kurijo z njimi lokomotive, da zmanjšajo ponudbe, — pri nas pa ravno nasprotno; lepimo lepake, delimo brošure, prirejamo razstave itd. da z umetnimi gnojili dvignemo pridelke na še večjo količino in da bo zato nadprodukcija še večja ter cene še nižje. Nazadnje pa blaga (kolikor ga ne rabi) pameten človek niti po nizki ceni ne mara!

Že slednji gorski kočar ve, da množina izvoza ne le stoji, ampak (vsled zaščite lastnega kmetijstva v inozemstvu) isti dan za dnevno pada; doma pa pojemo le približno toliko, kakor smo porabili preje. Nikdo pa tudi ne more od nas zahtevati tolike požrtvovalnosti, da bi si s tem preostankom pokvarili železce s podvojeno dijeto le zato, da bodo procvitale — tvornice in prospevali razni agentje.

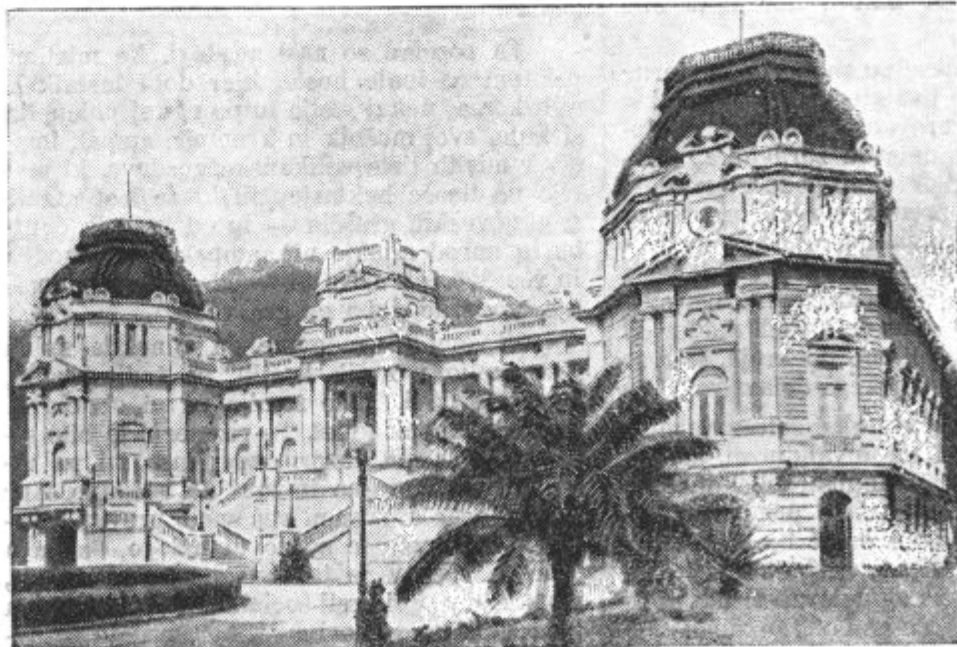
Deviza našega kmetovalca v današnji gospodarski krizi, ako jo želi povoljno preboleti, naj bo: Čim najmanj nabavljati, a kar največ mogoče prodajati. Saj je nešteto krat povdarjano in dokazano, da: ako gre blago skozi več rok, tembolj se isto podraži. Ali ni zato pametnejše, da kar največ mogoče živimo in gospodarimo z lastnimi dobrinami? To pa velja še prav posebno danes, ko ni prav nič gotovo, ako bomo za vloženi kapital prejeli nazaj celo, ali pa komaj polovico investiranih dobrin — o čemer imamo zlasti zadnjih par let le žalostne izkušnje!

Vse to ni le v samokmetjskem, ampak v splošno gospodarskem interesu. Kdo pa bo n. pr. imel korist od tega, ako bo segnil krompir v kleti, ker ne bo za njega konsuma, če bo moli žrli polne kašče žita, ali če bo preostali sir okuževal drugače tako sveži zrak na vasi?!

Na vsa ta vprašanja naj odgovori oni, kdor poveljuje — za danes tako težko priborjeni denar — nabavo sredstev, s katerimi naj kmetovalec sam sebi koplje gospodarski grob!

je v samopomoči. Še enkrat pa moramo soglasno postaviti na merodajne oblasti zahtevo po zgraditvi ceste.

Za njim je govoril g. I. Lešnik. Obrazložil je delo cestnega odbora v tem pravcu in spodbujal interesente, da prispevajo sami k zgradbi. Tako bomo najprej prišli do ceste, je dejal.

Predsednik šolskega odbora za gradbo nove šole in župan Jakob Zemljč iz Radenske Slatine. Velika nova šola bo enonadstropna stavba in bo stala 1 milijon 250.000 Din. Največ zaslug za novo šolo si je pridobil predsednik šol. odbora in župan g. Zemljč.

Na njegov poziv so se odzvali kar zaporedoma navzoči kmetje. Eden se je obvezal prispevati kamenje, drugi gramoz, tretji vožnjo, delovno silo itd. Hitro je bila popisana pola.

Izvoljen je bil sledeči pripravljalni odbor: Juriy Gorenšek, predsednik; Leop. Lednik, I. podpredsednik, Matija Potočnik, II. podpredsednik; Fr. Potočnik tajnik. Odborniki: Josip Gregorc, Florijan Klinc, Filip Šnabl, Anton Škoflek, Josip Goršek, Janez Korenjak, Nace Novačan in Ferdinand Štampilhar.

Sklenjena je bila sledeča resolucija: »Cestni interesenti, zbrani na sestanku dne 19. oktobra 1930, predlagamo visokim oblastem, da se naj iste zavzamejo za gradbo ceste Frankolovo - Socka - Dobrna, ker brez te ceste trpimo kmetje veliko škodo. Vsled slabih cest je promet povsem onemogočen ne glede na to, da pri prometu na takih cestih preti opasnost razbitja vozov in poškodba živine. Odgovore, da ni denarja, ne moremo vzeti na znanje, ker vidimo, da se grade asfaltirane ceste, kakor je to slučaj pri Dobrni: v toplicah, ki bo služila samo luksuznim namenom. Prvo so potrebne gospodarske ceste kmetom, ki tonejo v blatu. Občani iz Frankolovega predlagamo še posebej, da se oblast zavzame za to cesto, ker občina Frankolovo nima niti pedi okrajne ali banovinske ceste, med tem ko je že plačala veliko tozadevnih davkov.«

Odprava vizuma med Jugoslavijo in Romunijo. V Beogradu se je sestala komisija jugoslovanskih in romunskih strokovnjakov, ki je med drugim tudi sklenila predlog o ukinitvi vizuma.

Revolucija v Braziliji.

Palača predsednika brazilske republike v glavnem mestu Rio de Janeiro, kjer je bil ujet bivši predsednik republike.

Agrarna reforma v Dalmaciji.

Agrarni zakon podpisan. Tudi zakon za severne pokrajine bo kmalu uveljavljen.

Zagrebski list »Morgenblatt« poroča: »Kakor smo že javili, je bil razglašen te dni zakon o agrarni reformi v Dalmaciji. Po splošnih določilih tega zakona se smatrajo v Dalmaciji vsi feudalni odnošaji, ki so obstojali glasom zemljiške knjige med državno blagajno (erarjem) in med feudalnimi lastniki kot uživalci, že s 1. decembrom l. 1918 za ukinjene. Kmet postane lastnik zemlje, dosedanja feudala — uživalec pa dobi odškodnino. Feudalec obdrži lahko le še tista posestva in tista poslopja, ki jih je sam obdeloval, vendar pa velja tudi tukaj oni maksimum, ki ga določajo zakoni od 21. julija 1919. in pa od 20. maja l. 1920. Če pa ostane po razrešitvi feudalnih odnošajev in po določitvi maksimuma še kaj zemlje, spada ta tudi še pod agrarno reformo. Feudalec dobi odškodnino, ki bo določena s posebnim zakonom.

Vse trajne služnosti so ukinjene. Vsa razmerja in vsi odnošaji, kjer dosedanji lastnik ni sam svoje zemlje obdeloval, ampak jo je pod različnimi pogoji oddajal drugim v obdelovanje, se morajo ukiniti in rešiti tako, da bo postala zemlja last tistih, ki jo obdelujejo, ako je to razmerje trajalo vsaj 30 let do uveljavljenja novega zakona. To načelo velja tudi za gospodarska poslopja, ki stoje na tej zemlji, in ki jih je rabil kmet. Sadjejeja in travništvo se smatrajo kot obdelovanje in uživanje zemlje. Tudi razmerje med kmetom in podkmetom (najemnikom) se mora urediti tako kakor razmerje med kmetom in feudalcem (grajščakom). Podnajemnik dobi zemljo, lastnik odškodnino, kmet pa odškodnino za izboljšanje zemlje.

Če pa je treba pravno osebo (farovž itd.) smatrati kot »kmeta«, ima lastnik pravico zahtevati, da se osvobodi tega razmerja in da se mu zemlja vrne proti povračilu stroškov za izboljšanje zemlje. Kmet ne more dobiti več kot 10 hektarjev zemlje, razen če ima njegova družina več kot 6 članov. Za vsakega družinskega člana več ima pravico še do pol hektarja. Če pa še kaj zemlje ostane, jo naj dobe siromašni sorodniki.

Pod postavo pa ne spadajo hiše in vrtovi (parki), ki so jih rabili dosedanji lastniki zemlje trajno kot stanovanja; državni in banovinski pašniki pa, ki so jih kmetje sremenili do 28. julija 1914 v kulturno zemljo in ki jih sedaj sami izkoriščajo, padejo pod postavo.

Tej postavi, ki velja za Dalmacijo, bo kmalu sledila postava o agrarni reformi za severne kraje, torej tudi za Dravsko banovino. To postavo je ministrstvo za poljedelstvo že izgotovilo in jo je predložilo ministrskemu predsedniku v odobrenje. O postavi bo sklepal ministrski svet in nato še finančno-gospodarski odbor ministrov. Predno bo predloženo Nj. Vel. kralju v podpis.

Načela, ki bodo v tej postavi uveljavljena, so ista, kakor prihajajo do veljave tudi v drugih zakonih. Vse določbe so izdane sistematično in v podrobnostih, kar v dosedanjih postavah ni bil slučaj. Postava se ozira zlasti na nove življenjske razmere, kakor so se razvijale v zadnjih 10 letih. Supermaksimumi so znižani na najmanjšo količino. Vsa kotičkaj za obdelovanje primerna zemlja je določena za razdelitev med kmete.

Rešeno je v novi postavi tudi finančno vprašanje. Merodajno je bilo pri tem prizadevanje, da se kmetom njihov položaj čim bolj ojaša. Poskrbljeno je tudi, da se bo to vprašanje čim prej likvidiralo, tako da bodo kmetje v najkrajšem času postali iz najemnikov zemlje lastniki zemlje. Postava bo stó-

Pozor! Pozor!

Nagrade v vrednosti po 50.000 dinarjev prinese

RADION

nagradna naloga
onim, ki
bodo rešili
nalogo

Pojdite takoj k svojemu trgovcu, da Vam da karto za sodelovanje pri nagradni nalogi in točne pogoje!

pila v veljavo na koncu gospodarskega leta 1930-1931. Do tedaj so namreč lahko gotova že vsa pripravljajba dela. Kakor hitro bo postava uveljavljena, bo minister izdelal še poseben pravilnik za njeno izvršitev.»

Olajšave odplačevanja nekaterih davkov.

Uradno poročajo: Na podlagi sklepa ministrskega sveta je minister za finance izdal več ukrepov za olajšanje davčnih bremen in za lažje odplačevanje davčnih dolgov.

Ker je precejšnje število davčnih uprav na škodo davčnih obveznikov glede na zgradarino opustilo ugotovitev, kateri deli posameznih mest, trgov itd. spadajo v skrajni okoliš, in obdavčilo tudi zgradbe, ki jim gredo davčne olajšave, je bilo davčnim upravam naročeno, naj najkasneje do 10. novembra ugotove, kakšne mestne predele je treba pripisati k skrajni periferiji in katere okraje ne. Takoj nato morajo davčna oblastva odpisati previsoko odmero tega davka najdalje do konca meseca. Tako bo znaten del poljedelskih zgradb v mestih in trgih oproščen tega davka. Obenem bo precejšnjemu delu takih oseb v mestu kakor tudi manjšim obrtnikom

po sreskih mestih že odmerjeni davek do neke mere znižan.

Istočasno so bile obveščene finančne direkcije, da lahko popravijo odmero zgradarane za zgradbe, v katerih stanujejo poljedelci in manjši obrtniki teh mest.

Davčnim obveznikom za zgradarino je podaljšana pritožbeni rok do konca t. l., tako da bodo mogli vložiti pritožbe tudi oni davčni obvezniki, ki so zamudili dosedanji rok.

Davčnim obveznikom, ki jih je doletela slaba letina, bo na prošnjo dovoljeno, da jim finančne direkcije odgode plačilo letošnjega davka do 1. novembra 1931.

Onim davčnim obveznikom, ki so še danes v zastanku z dohodarino ali davkom na lasnino ali vojni dobiček, smejo finančne direkcije na podlagi konkretnih prošenj z izkazom premoženjskega stanja in plačilne sposobnosti dovoliti odplačilo teh davkov v letnih obrokih do konca l. 1935.

Veselje in žalost.

Mala Tončka vpraša svojo mamo: »Mama, zakaj pa je nevesta oblečena v belo?«

— »Zato, ker je poročni dan najsrečnejši dan v njenem življenju.«

Tončka: »Zakaj pa je ženin oblečen v črno?«

Rudniška katastrofa v Alsdorfu. V Nemčiji se je dogodila pretekli teden ena najstrašnejših rudniških nesreč, kar jih pomnijo. Iz dosedaj še nepojasnjenih vzrokov je prišlo do strahovite eksplozije v aachenskem rudniškem revirju v rovu »Anna II« pri Alsdorfu, ki je velik del rova porušila, izvažalni stolp in okolišne zgradbe pa do tal porušila. V uradnem poslopiju se je nahajala večja količina bencola, ki je tudi eksplodiral in učinek katastrofe še povečal ter poslopje raznesel kot da bi bilo iz papirja. V rovu Anna II je bilo zaposlenih 2000 rudarjev in je največji v revirju.

Posledice strahovite nesreče so bile straš-

ne. Po težkem in napornem prizadevanju so izkopal iz rova in razvalin 267 trupel mrtvih rudarjev, več sto je pa ranjenih.

Prvotno so domnevali, da je povzročilo eksplozijo 10.000 kg dinamita, ki so ga imeli shranjenega 200 m pod zemljo v rovu v bližini plinskih napeljav. Pri preiskavi pa so dognali, da je ta domneva napačna, ker so našli še ves dinamit po nesreči tam, kjer se je nahajal preje. Sedaj mislijo, da je najprej eksplodiral bencol v uradnem poslopiju in da je ta eksplozija povzročila še druge, tako plinske in premogovega prahu.

K sreči ni bil noben slovenski rudar ubit, čeprav jih je bilo več v tem rovu zaposlenih.

Rudniška nesreča v Alsdorfu.

Slika nam kaže dela pri reševanju ponesrečenih rudarjev v nemškem rudniku v Alsdorfu. Nesreča je ena največjih, kar se jih je pripetilo v zadnjem času.

Gradba novih banovinskih cest.

Ministrstvo za gradbe je odobrilo načrte za zgraditev Sledečih cest:

1. za gradbo banovinske ceste II. razreda Ljubljana—Litija—Radeče v redni proračunski vsoti 13.716.816-95 Din;

* (To bo razširjena in popravljena sedanja cesta Ljubljana-Sostro-Besnica-Trebeljevo-Šmartno-Sv. Križ-Svilno-Radeče).

2. za gradbo banovinske ceste II. razreda Cerknica—Begunje—Št. Vid v revidirani proračunski vsoti 3.991.496-95 Din;

3. za gradbo banovinske ceste II. razreda Trbovlje—Rimske Toplice v revidirani proračunski vsoti 3.608.833-94 Din;

4. za gradbo banovinske ceste II. razreda Trbovlje—Sv. Martin v redni proračunski vsoti 3.402.873-83 Din.

Ker je zgraditev teh cest velike važnosti in nujna potreba za avtomobilski promet, je minister za gradbe v soglasju s predsednikom ministrskega sveta in ministra za finance odobril, da izvrši banska uprava dravske banovine gornja dela v mešanem režimu s tem, da se v imenu državne podpore da banki upravi za dela pod 1. vsota enega milijona Din, za dela pod 2. 600.000 Din, za dela pod 3. 200.000 Din in za dela pod 4. 200.000 Din, skupno 2 milijona Din.

Vse poverjenike Kmetijske Matice nujno prosimo, da pospešijo z nabiranjem naročnikov in nam nabiralne pole čimprej vrnejo. Mnogo je še onih, ki te svoje dolžnosti še niso izvršili, zanašajoč se: Bomo že! Zgodilo se pa bo, da taki zakasnjenci ne bodo dobili več knjig. Zato naj vsakdo, ki hoče imeti res dobre knjige, takoj piše Kmetijski Matici v Ljubljano, Kolodvorska 7.

Sejmi:

2. novembra: Jesenice/Dol., Mirna, Cerknica, Vitanje;

3. novembra: Zagorje, Višnja gora, Št. Jernej, Lesično, Pišece;

4. novembra: Preska, Konjice, Sv. Pavel;

5. novembra: Krško, Beltinci;

6. novembra: Kropa, Vel. Lašče, Mengeš, Vrhnika, Jesenice na Gor., Brežice, Rečica, Sv. Lenart v Slg., Nova cerkev, Selnica, Št. Vid pri Ptujju, Peklo, Zabukovje;

8. novembra: Št. Vid pri Stični.

Brez »Kmetijskega koledarja« pa ne bom nobeno leto več! Tako nam je pisal ugleden tovariš B. iz Posavja. In Vi, ali ga že imate? Če ga še nimate, naročite si ga takoj po dopisnici od Kmetijske tiskovne zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. — Cena krasno in trpežno v platno vezanemu izvodu je Din 12.—, po pošti Din 13.—. Vsakdo, ki razproda med svojimi znanci 4 koledarčke, dobi petega zastonj. Naj ne bo dobrega in zavednega kmeta in kmetijskega fanta, ki bi ne imel v žepu »Kmetijskega koledarja«!

V Jugoslaviji je nad 200 tisoč uradnikov. Po statistiki finančnega ministrstva je v naši državi naraslo število uradnikov in državnih nameščencev na 201.058. Lani jih je bilo samo 187.165. Največji prirastek (5538) odpade na prometno ministrstvo, 2547 na ministrstvo za vojno in mornarico 2488 na notranje, 1883 na socialno, 1098 na finančno ministrstvo. Na devet banovin pride 42.343, na mesto Beograd pa 1835 uradnikov in nameščencev. Za osebne izdatke odpade v proračunu za l. 1930./31. 5-55 milijard ali 41-58%.

Novice

Kraljeva palača v Zagrebu. Zagrebški občinski svet je sklenil kupiti velike Pongračeve zgradbe. Pretekli teden je bila sprejeta v avdijenci pri Nj. Vel. kralju deputacija zagrebškega občinskega sveta z županom dr. Srkuljem na čelu, ki je ob tej priliki ponudila kupljeno palačo na razpolago kralju in Njegovemu domu.

Inšpekcijska potovanja ministrov. V soboto s odpotovali iz Beograda ministri gg. Trifunović, Srškić, Švegelj in Preka na inšpekcijsko potovanje po Vrbaski banovini. Obiskali so vse večje kraje in mesta.

Tri milijone dinarjev je zapustil za svetne namene beograjski trgovec Stevan Miljković-Trebinjac, ki je te dni umrl.

Manifestacijski sestanek dalmatinskih kmetov. Po vsej Dalmaciji kar vre med kmetским ljudstvom samega veselja in zadovoljstva nad uveljavljenjem končnega zakona o agrarni reformi. Saj ni čuda, da prekipeva od veselja srce dalmatinskega kmeta, ko je po tisočletnih suženjskih odnosih postal svoboden in neodvisen lastnik tolikrat z znojem prepojene grude, katera je z njegovim delom bogatela gospodarja veleposestnika, njemu samemu pa je ostala komaj trda skorja črnege kruha. Organizacija dalmatinskih agrarnih interesentov je sklicala preteklo nedeljo sestanek svojih članov, na katerem so dali duška svojemu zadovoljstvu in veselju ter izrazili zahvalo Nj. Vel. kralju in Njegovi vladi in državi za veliko zgodovinsko delo.

Hudo zaprtje, katar debelega črevesa, napenjanje, motenje v želodcu, odvajanje krvi, lenivost jeter, zlato žilo, bolečine v kolku odstrani naravna »Franz-Josef-grenčica« — zjutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravniki-strokovnjaki izpričujejo, da »Franz-Josef« v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovoda učinkuje brez bolečin celo pri dražljivosti črevesa. »Franz-Josef-grenčica se dobiva

Največjo izbiro

kuhinjske posode, in to aluminiaste, železne in emajlirane različnih kvaliteta in barv, po najnižji ceni, nudi trdka z železino

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35

Bučka. V petek zvečer, 17. t. m. je zadela huda nesreča Ivana Železnika iz Zaboršta. V zgodnjem mraku je zlobna roka podtaknila ogenj v njegovo gospodarsko poslopje in zgorelo je vse. S težavo so rešili živino in prašiče. Železnik je bil zavarovan za malenkostno vsoto. Nameral je ravno prekriti še ostali del hiše z opeko, toda prehitela ga je nesreča. Škoda znaša nad 60.000 Din. Gasilci so sicer prihiteli iz Bučke, toda požara niso mogli udušiti. Hudobna roka zločinca pa se ni ustavila samo pri prvem peklenskem delu, temveč je nekaj ur pozneje zažgal še pri Mariji Ropar na Jermanskem vrhu in pri Mlakarju v Stari Bučki. Tam so gasilci dober del požara preprečili in ogenj pogasili. Nujno je potreben pomoči najbolj prizadeti Železnik, ki je poleg tega še hudo bolan in ima kopico majhnih otrok.

Proces proti Slovencem v Rimu. Italijansko izredno sodišče za zaščito države bo pričelo z razpravami koncem t. m. v Rimu. Dne 6. novembra boro razprave proti 59 Slovencem in Hrvatim, ki so obtoženi z isto obtožnico, po kateri se je vršila znana razprava v Trstu.

Koroški Slovenci so se odločili, da bodo pri predstojećih volitvah glasovali za krščanske socialce. Krščanski socialci so zastopniki avstrijskega veleposestva in zavezniki Heimwehrovcev (fašistov). Krščanski socialci so bili do sedaj največji nasprotniki slovenske narodne manjšine. Slovenci torej ne bodo nastopili s svojo listo, ampak bodo podprli eno izmed nemških strank. Moralna dolžnost te stranke bo, da ne samo z obljubo, ampak dejansko pokaže razumevanje za narodne pravice slovenske manjšine in jim izposluje mednarodno zagotovljeno kulturno avtonomijo.

Letni sejem v Št. Jerneju na Dolenjskem se vrši dne 10. novembra t. l., to je v ponedeljek po Vernih dušah t. l.

Nov rudnik v Ponovičah. Rudokopna družba, ki izkorišča svinčeni rudnik v Litiji, je pričela te dni kopati na banovinskem veleposestvu Ponoviče in odkrila velike plasti cinke rude. Vsled nizkih cen svinca na svetovnih tržiščih je pa ravnateljstvo litijskega rudnika skrčilo obrat in odpustilo do sedaj okrog 200 rudarjev.

Stanje ranjenih orožnikov. Orožnika Ivan Meglič in Franc Šnuderl, ki sta bila ranjena v boju z morilci carinskega blagajnika Gvozdena Pantelića in ki se nahajata v ljubljanski bolnici, sta izven nevarnosti, čeprav je bilo stanje v trebuh ranjenega Šnuderla že zelo opasno.

Cirilovi bratje razpuščeni. Kraljevska banska uprava je razpustila društvo »Zvezo bratov sv. Cirila« v Trzinu, ker je prekoračilo delokrog, določen v njegovih pravilih.

Novo cestno in železniško gradbo. 15. t. m. so bile odprte pri gradbenem ministrstvu v Beogradu ponudbe za nove cestne in železniške gradbe v znesku dveh milijard dinarjev, ki jih je ministrstvo sklenilo zgraditi. Po tem sklepu se bo gradilo 450 km državnih cest ter osem novih železniških prog. Država namerava vse gradbene stroške plačati v teku treh let po izvršenem delu, ali pa bo spremenila bone v stalne obveznice s tridesetletnim plačilnim rokom. Ponudbe za železniške gradbe je vposlalo sedem skupin z inozemskim in ena z domačim kapitalom. Domača družba je ponudila zgraditev žel. proge Št. Janž—Sevnica.

Nesreča jugoslovanskega parnika. 21. t. m. je odplul parnik »Antun«, last Antona Barbarovića iz Milne, z velikim tovorom cementa v Alžir. V petek je pa sušaško pristanišče dobilo obvestilo, da je parnik nasedel na obali Riff Stolle. Položaj ladje je zelo kritičen, ker je otovorjen s 320 tonami in je ta del pod vodo. O moštvi se še ne ve, če je bilo rešeno. Iz Trsta so poslali parniku na pomoč ladjo družbe Tritković.

Tatvina volov v Begunjah. Kmetu Popcu iz Begunj so neznani tatovi odpeljali iz

hleva par lepih volov, vrednih 11 do 12 tisoč dinarjev. Kako predrzni so bili zločinci, se vidi po tem, ker stoji hiša in hlev težko prizadetega kmeta sredi vasi in da so isto noč do pozne ure žgali pri sosedu žganje. V vasi straži sicer nočni vaški čuvaj, toda vsled prevlekega okoliša je nemogoče preprečiti take zločine. Kajti predno pride čuvaj na en kraj vasi, lahko na drugem kraju tatovi nemoteno vlamljajo v kmetijske hiše in hleve. Vendar je upati, da stvar ne bo ostala dolgo prikrita, ker so orožniki pridno na delu.

Vlom v tobačno zalogo v Brežicah. Te dni je bilo vlomljeno v glavno tobačno zalogo v Brežicah. Vlomilec je odnesel 16.000 Din gotovine in za okrog 4000 dinarjev tobaka. Vlom je izvršil na ta način, da je šipe na oknih namazal na debelo z apnom, nato jih pa utrl ter si napravil toliko odprtino, da je stopil skozi njo v sobo. Vlomilec pa najbrže ne bo dolgo na svobodi, ker je zapustil sledove, po katerih ga bodo lahko spoznali in izsledili.

V kadi za kapaico je utonila posestnica Jožefa Malenšek iz Rake. V soboto zamaro je stopila Malenškova h kadi za kapaico, da bi ožela neko cunjjo. Ko se je sklonila, ji je spodrsnilo in padla je z glavo naprej v polno kad vode in utonila.

In vendar je prišel v roke pravice. Nedavno se je vrnil iz Južne Amerike v Cetinje neki Filip Krivokapić. Takoj po prihodu ga je orožništvo aretiralo in izročilo sodišču na podlagi ovadbe nekega Cetinjčana, ki je v njem spoznal voditelja razbojniške tolpe, katera je pred desetimi leti oropala iz poštnega avtomobila 2 milijona dinarjev državnega denarja. Z ukradenim denarjem je Krivokapić pobegnil v Albanijo, od tu v Italijo in potem v Južno Ameriko, kjer je ostal deset let. Ko je računal, da se je doma vse lepo pozabilo, se je vrnil v Cetinje a tu ga je spoznal neki potnik od takrat ter ga ovadil oblastem.

Hudo se je maščeval kmet Ljutar Anton iz Čakovca nad svojo ljubeo. Ko je zasačil svoje dekle v hiši nekega njegovega tekmeča, je podtaknil v hišo ogenj, kar je povzročilo požar tudi pri štirih sosednih hišah. Ljutarjeva ljubica in njen zapeljivec sta srečno pobegnili iz goreče hiše. Dogodek sam je pa pogasil vsa tri goreča srca.

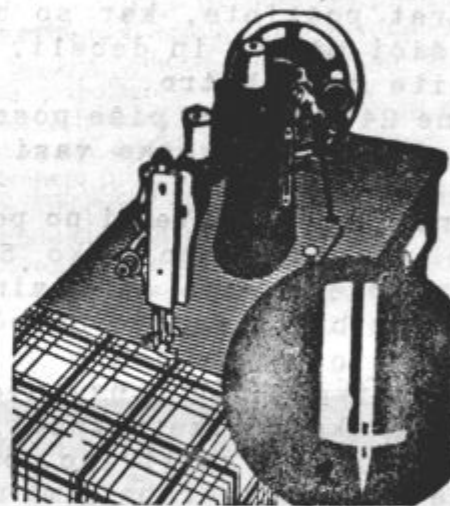
Spomenik padlim žrtvam iz svetovne vojne so postavili preteklo nedeljo v Stari Loki. Kip ranjenega vojaka je dosedaj najlepši spomenik, kar jih je postavilo slovensko ljudstvo svojim žrtvam.

Borba orožnikov s tatom. Oblast je že dalj časa zasledovala 26-letnega Antona Štangelja iz Gotne vasi pri Novem mestu radi raznih tatvin, ki jih je izvršil širom naše dežele. V nedeljo je prišel domov in si napravil okope v mrvici na dvojnem kozolcu. Novome-

ško orožništvo je za njegov prihod zvedelo ter ga šlo iskat. Na poziv, naj pride doli, je pričel Štangel divje streljati na orožnike. Orožnikom je prišla pomoč in ko so skušali za vsako ceno priti do hudega upornika, se je ta sam ustrelil skozi glavo. Težko hropečega so odpeljali v Kandijsko bolnico.

Najdene monštrance. V ljubljanskem gozdu nad takozvanim Cekinovim gradom so našli delavci zakopano monštranco in ciborij. Najdene cerkvene predmete si je ogledal dobrovski župnik g. Hauptman in spoznal, da je oboje last dobrovske cerkve, ki je bila pred desetimi leti okradena. Tatovi najbrže niso mogli ukradenih stvari spraviti v denar, pa so jih zakopali v zemljo za boljše čase.

Če ima človek pretrdno spanje. V Subotici so neznani vlomilci vdrli ponoči v stanovanje vdove Marije Orožve in ji pobrali iz spalne sobe vse, kar se je dalo odnesti. Vlomilci so kradli in odnašali predmet za predmetom iz sobe, vdova je pa ves čas trdno spala in morda celo prijetno sanjala. Ko se je zjutraj zbudila, je začudeno pogledala okrog sebe in opazila, da so ji ponoči odnesli tatovi vso sobno opremo razen postelje, na kateri je spala.

AID & NEU šivalni stroji

prvo vrstni nemški izdelek.

Prodaja rib tudi na ugodon obročke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana

Masarikova cesta

(palača Vzajemne zavarovalnice naproti kolodvoru)

Podlistek

Ivan Albreht:

Sestra Dolorosa.

(Nadaljevanje.)

Kaj je potem le namigavala Meta?« je pomislila Zalka in je še povprašala, če tujec morda še bdi in če bi ga lahko videla.

»Zdi se mi, da boš nazadnje res pozabila, po kaj sva pravzaprav prišla, je skušal speljati Cencan drugam.

»Oho,« je hitro poprijela Brežinka, »zdaj pa le z besedo na dan, dekle!«

Zalka je pordevala:

»On naj govori, saj je možki.«

Teta Lona in Mojca sta se spogledali. Potem obe hkratu:

»A — tako?«

»Kakopak,« je zakašljajal Cencan in je jel bobnati s prsti po mizi.

»Ali sem uganila?« mu je Brežinka položila roko na ramo.

»Zalko vprašajte!«

Mojci se je zaiskrilo:

»Zalka, ali res?«

Mladenka je prikimala in ji šepnila:

»Mi pojdeš družičevati?«

Brežinova je planila kvišku:

»Ali slišite mati? Saj gre čisto zares! Oj, ti tiha voda ti, Zalka!«

Ko so se malo pomenili in je teta Lona postregla, je dejala:

»Če je tako, ne velja prikrivati, kar mislim. Veš, Zalka, saj ne morem reči, da bi bilo res. Za zdaj si pač le bolj mislim, zdi se mi pa, da leži Cencanov oče pri nas.«

»Tvoj oče?« je zadrhtela nevesta. »In kje ga vendar imate, da pojdem k njemu in ga objamem? Slišiš, Cencan, tvoj oče?«

»Le ne prenačljivi se! Je križ, ker še nisimo mogli dognati, če je res, kar se nam dozdeva,« je mirila teta Brežinka.

Potlej je jela pripovedovati zgodbo o Cencanovi materi in očetu, trpko zgodbo, ki je bila ženinu že znana, medtem ko jo je nevesta slišala te večer prvokrat.

»In noče povedati, kdo je?« je mezdela Zalka.

»V sanjah kliče Lenko in se huduje na našega rajnega, če ga pa kaj vprašam o tem, kadar bdi, me samo zmedeno gleda in si zakrije oči. Samo enkrat samkrat me je vprašal, če nisem Brežinova Lona,« je šepetaje pojasnjevala teta. »Če pa hočeš, ga greva lahko pogledat. Zgoraj v podstrešju smo mu za silo pripravili ležišče.

Zalka je komaj čakala te ponudbe. Cencana pa je polival znoj, ko je stopal poleg neveste v podstrešje. Misel, da bi utegnil betežni tujec res biti njegov oče, ga je skelela. Nekdaj je pač hrepenel po očetu, toda svidenje si je bil v tistih koprnečih sanjah naslikal čisto drugače. Da pride takole betežen stavec, da obnemore v olšju in ga potem po naključju najde Cencan sam, to se mu za očeta skoraj ni zdelo mogoče.

(Dalje prth.)

Huda obsodba avtomobilista. Pred zagrebškimi sodiščem je bil te dni obsojen Mato Sipej na šest mesecev zapora in 50.000 Din odškodnine in še posebej na 1600 šilingov za stroške, ki so jih imeli starši za devetletno hčerko, katero je Sipej povozil s svojim avtomobilom. Povoženi otrok se je zdravil po raznih zdraviliščih, a je kljub temu podlegel poškodbam.

Klanje kitajskih komunistov. Angleški listi so prinesli iz Kitajske vesti o strahovitem klanju, ki so ga povzročile komunistične čete v okolici Naučanga. Po teh vesteh so poklali komunisti nad 60.000 oseb, po večini vojske vladnih čet in tudi civilno prebivalstvo.

Zaplenjena italijanska ladja. Grški listi poročajo, da so grške pomorske policijske oblasti zaplenile italijanski parnik, ki je hotel vtihotapiti več tisoč kg cigaretnega papirja.

O „TEŽAKOVEM OLJU ZA ŽIVINO“ piše dne 20. oktobra F. Št. iz Guštanja firmi dobaviteljci:

Kakor ste mi že poslali dve kanti „Težakovega olja za živino“, prosim, da mi ga še enkrat pošljete, ker so moji prašiči zdravi in debeli. Pošljite mi ga hitro.

Dne 24. oktobra piše posestnik I. G. iz Okoške vasi pri Oplotnici:

Prosim, pošljite mi po pošt-nem povzetju eno očko 5 kg „Težakovega olja za živino“, ker sem bil z zadnjo naročit-vijo zelo zadovoljen.

Iz priposlanih pohvalnic se vidi, kako velike važnosti je Težakovo olje za živino, pa se more njegova vporaba samo naj-topleje priporočati. Dobi se to olje pri firmi M. Težak, Za-greb, Gunduličeva ulica 13 po ceni od Din 125 za eno ročko od 5 kg.

Po 15 letih se je vrnil iz ruskega ujetništva Peter Lazarović iz Prnjavora v Bosni. Leta 1914. je odšel v Galicijo. Doma je zapustil ženo z dvema majhnima otrokoma. Še istega leta je bil vjet in pričela se je tudi zanj trnjeva pot med boljševiki. Ti so ga obsodili na smrt, a jim je srečno pobegnil. Klatil se je po raznih krajih Rusije, dokler ni pribežal na romunska tla in od tam v Jugoslavijo. Htel je naravnost v Prnjavor, da vidi ženo in otroke. Toda srce se mu je skrčilo, ko ni našel na mestu, kjer je stala njegova hišica, drugega kakor kup razvalin. Sosedje so mu povedali, da je žena z otroci odpotovala po preobratu v Banjaluko. Obupani Lazarović jo je šel iskat, toda tudi tam je ni našel. Zapuščen in obupan berači po banjaluških ulicah in sprašuje po svoji ženi in ljubljenih otrocih.

Važna iznajdba. Na Saškem blizu češko-slovaške meje so izvršili te dni zanimive poskuse s tako zvanimi magnetnimi žarkii. Ko je več avtomobilov priletelo v nek določen cestni pas, so motorji naenkrat odpovedali in vsi avtomobili so obstali. Vse prizadevanje šoferjev, da bi jih spravili v pogon, je bilo zaman. Med tem je prišel saški orožnik in povedal, da bodo ob 3. uri popoldan mogli zopet nadaljevati pot. In res, ob napovedanem času so šoferji z lahkoto pogrnali motorje. Bajje gre za neke nove magnetične žarke, ki na daljavo prekinjajo električni tok in ustavijo delovanje magnetov v motorjih.

Poneverba v zagrebški davčni upravi. Te dni je pobegnil uradnik davčne uprave v Zagrebu Bogoslav Petenjok. Ko so odprli blagajno, so ugotovili v njej 168.000 Din primanjkljaja. Domnevajo pa, da gre poneverba v milijonske vsote z različnimi začasnimi priznanicami. Policija je izdala za pobeglim uradnikom tiralice.

Zmagovita revolucija v Braziliji. V zadnjih dneh so revolucionarne brazilske čete zasedle glavno mesto republike Rio de Janeiro. Odpor vladnih čet je popolnoma strl, revolucija zmagovito končana. Starega predsednika republike so vjeli in zaprli. Sestavljena je bila takoj nova revolucionarna vlada, ki je izdala na narod manifest, v katerem je napovedla razpust parlamenta in kongresa.

Dražestno kodre

... ali po-
... dame in
... karij ko-
...
kodranje las. Tudi naj-
...
...
ondulacija odveč. Prihrani se veliko časa in denarja, pospešuje rast las. Pogled v zrcalo Vas bo vradostil. Takoj se dosežejo obilni ondulirani kodri, mišne frizure. Mnogo šahval. Zlasti gledališke umetnice je ne morejo prehaliti. — Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 25.—, 6 steklenice Din 40.—
Dr. Nic. Kemény, Košice H, pošt. pre-dal 12/213. — Češkoslovaška.

Smrt pod vozom. Posestnikov sin Ivan Piber z Bleda je peljal težko naložen voz dry z Osojnice domov. Ko je privozil do precej strmega pobočja, se je voz nagnil in batil se je bilo, da se voz prevrne. Zato je Piber opiral nagnjeno stran. Toda teža je bila prevelika. Kljub temu, da je bil fant močan, ni mogel voza obdržati. Voz se je prevrnil in pokopal pod seboj nesrečnega Pibra. Drva so mu strla hrbtnico in tilnik tako, da je obležal na mestu mrtev.

Zdravstveni dom v Rogatcu. V nedeljo 26. t. m. je bil otvorjen v Rogatcu nov Zdravstveni dom, ki ga je zgradil Higijenski zavod v Ljubljani s pomočjo rogaške občine. Delokrog Zdravstvenega doma bo obsegal rogaško zdravstveno okrožje. V Domu bodo delovali: splošna zdravstvena posvetovalnica, ambulatorij za občo zdravniško pomoč, dežji dispanzer za jetične, šolska zdravniška posvetovalnica in poliklinika; ljudska zdravstvena šola in ljudsko kopališče. Zdravstveni dom bo neprecenljive važnosti za siromašno kmetsko ljudstvo, ker bo dobivalo v njem brezplačno zdravniško pomoč v boleznih in nezgodah.

Romunska vohunska afera. Z vsakim dnem odkrijejo na Romunskem kakega novega člana močno razpredene vohunske družbe, ki je bila v zvezi z Moskvo. Značilno je to, da so vohuni visoki državni uradniki po ministrstvih, vodeče osebe po raznih tovarnah itd.

Nova rudniška nesreča v Nemčiji. V nemškem rudniku Maybach so v soboto eksplodirali jamski plini in pokopali v rovih 90 rudarjev. Večina je ostala mrtvih. Eksplozija jamskih plinov in pregovornega prahu je povzročila eksplozija bencola v jamski lokomotivi.

Brezposelni delavci v Berlinu so pretekli petek zvečer vdrli v trgovine z živili in jih oropali. Predno je dohitela policija, so zbežali s plenom vred.

Papežev vlak. Papež je dal zgraditi v italijanskih tvornicah luksuzen vlak, ki bo služil samo za prevažanje tujih vladarjev in inozemskih odposlanstev v posete pri papežu, dalje za papeža samega in za prevažanje daril, posanih papežu ali njegovi državi. Prebivalstvo papeževe držve, ki šteje okrog 300 oseb, se ne bo vozilo s tem vlakom. Vagoni bodo opremljeni znotraj z najrazkošnejšimi predmeti.

Maniu je odpotoval v inozemstvo. Bivši romunski ministrski predsednik in vodja narodne kmetske stranke dr. Maniu je odpotoval v Prago. Obiskal bo pa tudi druge evropske prestolice.

Zabe se ne bodo smele več loviti in ubijati, tako postavo so naredili v tirolskem deželnem zboru. Zdravstveni urad je namreč opozoril deželne očete, da so se komarji in razni mrčesi v neverjetnem številu pomnožili, odkar se je skoraj istrebilo zeleno žabo radi njenih okusnih bederc, ki jih s posebno slastjo uživa in cenil na stotine letoviščarjev in turistov po Tirolskem. Komarji in mrčes pa razširjao boleznj kot malarijo itd. Zato je treba uničevalko te golazni, to je žabo, staviti pod zakon.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1931, ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ e naša stariša slovenska koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in e danes najbolj obrabtan.

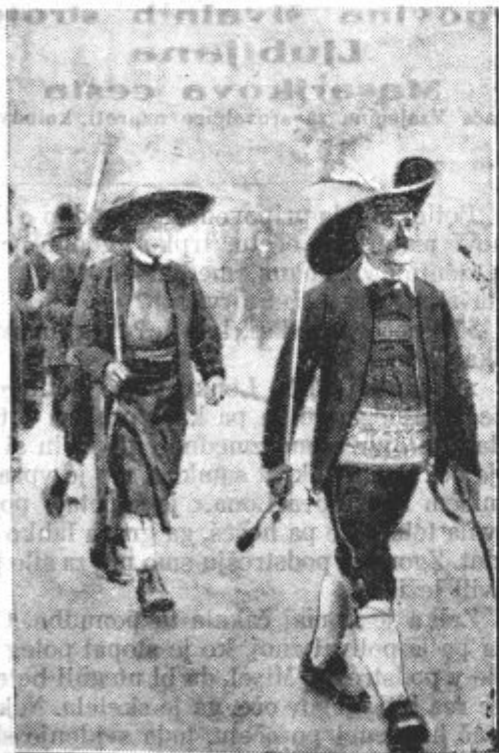
V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnične in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse seljne na Kranjskem, Koroskem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v orahih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odličnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabita kmetovalci in žena v hiši.

„VELIKA PRATIKA“ je 100 v resničnosti trojni in dvojni (slovenski in nemški) izdani.

pisarja

Blasnika nas

v Ljubljani 619

Tirolske narodne noše.

Na sliki vidimo nastop tirolskih brambočev v narodni nošnji, ob priliki neke veselice na zabljaju, ki je sedaj pod italijansko oblastjo.

Delovne smernice »Centralnega mlekarkega društva v Ljubljani«.

V septembru t. l. se je — kot znano — ustanovilo »Centralno mlekarško društvo v Ljubljani« katero si je nadelo nalogo, da dela na rešitvi in povzdigi te gospodarske panoge, ki je — vsaj za nekatere pokrajine — tolike važnosti.

Novoizvoljeni odbor tega društva se je na svoji prvi seji konstituiral sledeče: Predsednik preč. g. I. Kette, dekan na Vrhniki, podpredsednik g. A. Rožet, revizor Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, tajnik I. Benko, strokovni učitelj v Škofji Loki, blagajnik A. Obersnel, ravnatelj Osrednjih mlekarin v Ljubljani, odborniki pa: I. Zupan, Predoslje, V. Janhar, Medvode in I. Gubanc, Vodice, vsi načelniki krajevnih mlekarških zadrug.

Na drugi redni seji je ta odbor sprejel delovni program, katerega v izvlečku priobčujemo:

V glavnem se ima razdeliti društveno delo na sledeče štiri skupine:

1. Organizatorično in izobraževalno delo.
2. Propaganda za konzum mleka in mlečnih izdelkov.
3. Mlekarška statistika.
4. Mlečna kontrola.

Z organizatoričnim in izobraževalnim delom hoče društvo predvsem doseči:

- a) Poglobitev zadružnega duha, konsolidacijo mlekarškega zadružništva vobče.
- b) Izboljšanje industrije v mlečni produkciji.
- c) Izboljšanje gospodarstva — t. j. povečanje rentabilnosti — mlekarških obratov.

Za dosego pod a) in b) postavljenih nalog, prireja društvo predvsem predavanja, večerne tečaje, po možnosti enodnevnne tečaje, združene s filmi, svetlobnimi in drugimi slikami itd. i. s., kolikor se bo dalo s sodelovanjem Zadružnih Zvez in gg. strokovnjakov pri banški upravi, oziroma z sreskimi kmetijskimi referenti. Društvo hoče prirejati poučna potovanja in izlete in nadalje izdelati vzoren priručnik za dobavo mleka v mlekarne svojih članov ter propagirati plačevanje mleka po njihovi bližini in po sposobnosti za predelavo.

Društvo hoče iskati stikov z kmetijsko-nadaljevalnimi šolami v svrhu pouka v mle-

karstvu in zadružništvu, ter konečno, — da bi se vse delo na povzdigi mlekarstva nekako sistematiziralo — prevzeti inicijativo, da se izda pravilnik za zaščito in povzdigo mlekarstva i. s. od kr. banske uprave dravske banovine, če že ne bo mogoče doseči pravilnika ali pa zakona, veljavnega za celo državo.

V svrhu izboljšanja rentabilnosti mlekarških obratov hoče društvo propagirati: Združevanje premajhnih mlekarških obratov, izboljšanje njegove tehnične opreme, smotreno delitev produkcije, izenačenje produkcijskih metod, kolikor je to pri raznolikosti naših prilik mogoče, boljše izrabo mlečnih odpadkov, vodstvo mlekarin po trgovskih principih, tehnično pa potom samih kvalificiranih praktikov.

Propagando za mlečni konzum hoče društvo vršiti sledečim potom: Predvsem hoče izdati umetniško izdelan reklamni plakat in ga čimbolj razširiti, ter iskati stikov z treznostnimi organizacijami, šolami, javnimi kuhinjami, vojaštvom, raznimi zavodi itd. ter propagirati večjo uporabo mleka.

Da se posamezna mesta in drugi konzumni centri zadostno preskrbe z mlekom, hoče društvo sklicevati ankete in to vprašanje reševati v sporazumu z vsemi merodajnimi činitelji. Društvo bo pripravljalo teren za ustavljanje prodajalnic za izdelke svojih članov po južnih krajih in po večjih konzumnih centrih naše države.

Obenem hoče društvo prevzeti inicijativo za prirejanje mlekarških razstav, i. s. ob eni ali drugi sejmski prireditvi v Ljubljani, ob gotovih prilikah pa tudi drugod. Istotako hoče društvo dajati podatke o trgovini z mlekom in mlečnimi izdelki oziroma navodila, ki bodo članom glede te trgovine potrebna.

Z uvedbo statistike hoče društvo doseči, in vporabe mleka in mlečnih izdelkov, ter o tendencah cen. Zato hoče uvesti redno poročevalsko službo med svojimi člani ter od časa do časa izdajati poročila o stanju domačega in tujega mlekarstva.

Glede mlečne kontrole stoji društvo na stališču, da je uvedba iste prvi predpogoj za racionalizacijo mlečne produkcije. Zato hoče tako pristopiti k študiju tega vprašanja, predvsem, ali naj se vrši mlečna kontrola potom mlekarških zadrug, potom samostojnih

Damski brki

in nadležni lasje pod pazduho, na rokah in nogah se s Cito-lečo hitro odpravijo. Zlasti po obritju in na nogah, ki so pokrite samo z nežno tenko svileno nogavico, se ti nadležni lasje neprijetno opazajo ter so Vas morda že večkrat spravili v zadrego. »Cito« odstrani vsako nezaželeno rast las v malo sekundah zajamčeno brez bolečin in nevarnosti, temeljito in za vedno. Gospa T. piše: »Srečna sem, odkar mi je »Cito«, sovražnik las, uničil koreninice nezaželene rasti las.« »Cito« uporabljajo lahko tudi gospodje. Brijte brez mila, brez noža, brez aparata. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice D, poštni predal 12/M 13. — Češkoslovaška.

kontrolnih društev ali potom posebnih odsekov živinaorejskih zadrug. V to svrhu hoče stopiti v stik z interesiranimi krogi in merodajnimi oblastvi.

Ta program sam na sebi je pač dovolj tehten dokaz, kako potrebna nam je bila ta organizacija, obenem pa naj bi bil to apel na interesirane kroge, kakor tudi na našo celokupno javnost, da stremljenja tega društva z vso vnemo podpira. To toliko bolj, ker hoče društvo v pospešenje izvedbe tega programa čimprej ustanoviti lastno strokovno tajništvo, kar pa zavisi seveda od denarnih sredstev, ki bodo na razpolago.

Kdor želi kaka pojasnila glede pristopa v društvo, ali pa glede vprašanj, izraženih v društvenem programu, naj se obrne na naslov: A. Obersnel, ravnatelj Osrednjih mlekarin, Ljubljana, ali pa: I. Benko, strokovni učitelj, Škofja Loka (mlek. šola).

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
»Kovaški premog«
Vam nudimo
Družba »ILIRIJA«
Ljubljana, Dunajska c. 14
Telefon 2620

1000 dinar.ev

plačam, če svojih kurjih očes, bradavic, rožene kože, odebline ne odpravite v 3 dneh brez bolečin in nevarnosti ter brez noža in brez vnetja z zdravniško priporočenim balzomom »Riač«. Gospod šumarski svetnik L. sporoča: »18 let sem trpel radi kurjih očes, vsak črevelj in vsak korak mi je povzročal muke. Balzam »Riač« je odstranil moja kurja očesa s koreninami vredč. Enako pišeta vladni svetnik dr. Bodenstein in grofica Zeppelin. Cena z garancijskim pismom Din 8.—, 3 lončki 15.— Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice, pošl. predal 12/R 13. — Češkoslovaška.

Kmetje, kmetice!

Kupujte svoje potrebščine pri trgovcih, ki v našem listu nudijo svoje blago.

Semensko pšenico, rž in ječmen nudi po najugodnejših cenah EKONOM
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 7

meji POZO!

Usnje, zgornje, spodnje
vse pot ebno, zelo ugodna cena od 100 D naprej po v li ost

Čevlji nepremičlivi a ese i ku slau v em od 140 Din na rej.

Bogata izbira vseh vrst.

Snežni čevlji, galoši moderni od 75 do 130 D n.

Čevlji za dom od 50 Din naprej.

Tovarniške cene, zato solidno in najceneje.

D. taj na prodaja **pri Pollaku** Dunajska cesta 23 dvorišče

ČEŠKA INDUSTRIJALNA BANKA

PODRUŽNICA V LJUBLJANI

MARIJIN TRG 5

CENTRALA V PRAGI, ČSR.

Vplačana delniška glavnica in rezervni fondii Kč 309.000.000.—

60 podružnic in ekspoz tur.

Izvršuje bančne posle vseh vrst in sprejema vloge na knjižice in tekoče račune.

Telegram: Indusbanka.

Telefon interurb. 21-04.

ŠIVALNI STROJI „Gritzner“ „Adler“ „Kayser“ in kolesa,

najboljši material,
precizna konstrukcija,
krasna oprema ter naj
nižja cena, kakor tud
pisalni stroji, Urania,
so samo pri

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Večletna garancija!
Pouk v vozanju brezplačen!

250 Din

na dan
zaslužite v Vašem
okraju. Pišite tovarni
PERSON, Ljubljana,
poštni predal 307.
Znamko za odgovor!

OPEKO IN STREŠNIKE

vseh vrst za zida-
vo hiš, iz znanih
karlovskih opekarn

dobavlja franko vsaka postaja
po konkurenčnih cenah,
samo

Ekonom generalno zastopstvo
za Dravsko banovino
Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA V LJUBLJANI,
Kolodvorska ul. št. 7, nudi po najnižjih cenah vse vrste de-
želnih pridelkov, najfinjšo banaško in domačo moko, krmila,
špecijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. Ve-
lika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega
trboveljskega in splitskega portland-cementa.

EKONOM

Polne prsi, strumna meča

prelestne, bujne, mične čare
razvija pri damah vsake starosti
od zdravnikov priporočena
»Ideal-mikstura«. Nerazvite, suhe
prsi hitro in krasno razvije do
stanovitnosti. Že po 4-tezenski uporabi se do-
sežejo vidni uspehi strumnosti in polnosti,
kar potrjujejo številne vposlane zahvale. —
Mršave oblike vratu se lepo očarljivo raz-
vijejo. Izbokle kosti izginejo. Šibka meča se
z idealom vidno jačijo. Garancija: denar se
vrne, če ni uspeha. — Cena Din 12'—,
3 steklenice Din 24'—.

Dr. Nic. Kemény, Košice B, pošl. pre-
dal 12/B 13. — Češkoslovaška.

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 13

Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno
1839

Za jesensko saditev
nudim večjo množino lepega
sadnega drevja

kakor: jabolane, hruške, češnje, orehe,
marelice, breskve, višnje, ribezca in
drugo grmičevje. Cena po dogovoru.

Alojzij Podobnikar, drevsničar
Brezje 38, p. Dobrova pri Ljubljani

Gospodarji!

Gnojite z

APNENIM DUŠIKOM

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUSE«,
katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitro-
foskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si pri-
hrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

ORVCA ZA UČKO RUSE v Ruščah pri Metkopolju

najfinjšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z
apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upo-
trebi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih
in uspehih apnenega dušika daje

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

RADIOBALZAMIKA

ZANESLJIVO
SREDSTVO
PROTI REVMAZIMU,
PREHLADU in ISHIJASU.

LABORATORIJ
BEOGRAD
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN. 75

DR. RAHLEJEVA
SARAJEVSKA 84

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošl. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzojavlj. »KmetSKI dom«

Telefon 2847 v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1 Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po
6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7 1/2% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 20.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vlošne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinitvenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročilu, na
vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tak računski pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNISKE URE. Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, in ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2, ure.
Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3

